

ओखलमा
घान कुट्टै

जुम्लाको तिला गाउँपालिका-५ स्थित नदिकोट गाउँका महिला ओखलमा धान कुट्टै। यस भेगमा अझै पनि परम्परागत तरिकाले मकै र गाहूं घटमा पिस्ने र धान ओखलमा कुट्टै चलन कायमै रहेको छ।

तस्विर: विजय रावत/रासस

तालिमले फेरिएको जुगरानीको जीवन केराको रेसाबाट कपडा उत्पादन

भजनी (कैलाली)- टीकापुर नगरपालिका-५ की जुगरानी चौधरीको दुई महिला अगाडिको समय निकै सक्सपर्षी थियो। दिनभर घरायसी काममा व्यस्त देखिए उनको कामबाट परिवार पनि सन्तुष्ट थिएन। उनी घरमा जिति काम गरे पनि त्यसबाट आमदारी नहुने भएपछि मानिसक तनाव हुने गरेको बताउँछन्। जुगरानीलाई सहकारी संस्थाले तालिमका लागि सिस्टममा गरेर २५ दिन तालिमले उनको जीवन फेरिएको छ। एक संस्थाले २५ दिनसम्म दिएको तालिमले उन उचममा जोडिन सफल भएको हुन्।

२५ दिनको निशुल्क तालिमसहित ५० प्रतिशत अनुदानमा कपडा बुन्ने उपकरण सहयोग गरेपछि जुगरानीसहितका महिला उचममा जाँडिन सफल भएकी छन्। जुगरानीलाई सहकारी संस्थाले तालिमका लागि सिस्टममा गरेर २५ दिन तालिमले उनको जीवन फेरिएको छ। एक संस्थाले २५ दिनसम्म दिएको तालिमले उन उचममा जोडिन सफल भएको हुन्।

आएको छ। मागअनुसार पुऱ्याउन नसकिएको बढा नं ७ की सकृत्तला चौधरी बताउँछन्। 'जारामा माग निई छ। एउटै कम्पनीलाई पनि हामीले पुऱ्याउन सकेको छैनो,' उनी भन्नेछन्, 'बुन झफ्काटिलो हुदा समय बढी लाग्ने गरेको छ।' उनले आधुनिक मैसिन भएको भए धेरै उत्पादन गर्न सकिने विश्वास व्यक्त गरिन्।

उत्पादन भएको कपडा निर्यातका लागि सहकारीले सहजीकरण गर्दै आएको छ। दुई वर्ष अगाडिवाट केराको खेत गढरहेको थामबाट रेसा उत्पादन गर्दै आएको सहकारीले यसभन्दा पहिले रेसा तथार गरेर विक्री गर्दै आएको थियो। वजारमा रेसाको माग निकै हुदा पुऱ्याउन नसकिएको सहकारीका व्यवस्थाका रामकृष्ण चौधरीले बताए। रेसाको लागि चाहिने कच्चा पदार्थ अर्थात् केराको थाममा हामीले अहिलेसम्म पैसा तर्जुरेको छैन। उत्पादन भएको रेसाको वजारको माग धान्न सकेका हैनो, उनी भन्नेछन्, 'अहिले त आफ्नै लागि रेसा पुऱ्याउन सकिएको छैन।'

महिलाहरूले सरकारात सहयोगको अपेक्षा गरेको छैन। उत्पादन भएको कपडाबाट अन्य सामग्री उत्पादनका लागि आवश्यक अपेक्षा सुनिश्चित भएको छैन।

महिलाहरूले उत्पादन गरेको कपडा काठमाडौंको अल्पो बजारले कपडा खरिद गर्दै

महिलाहरूले गरेका छन्। 'कपडा उत्पादनसम्बन्धी त्यसबाट आवश्यक सामग्री बनाउन सके अभै राम्रो आमदारी गर्न सकिएँ,' यस्यानीय कमलाकुमारी चौधरी भन्नेछन्, 'हामीलाई थप सीप र आधुनिक मैसिनमा सहयोग चाहिएको छ।' केही रकम हामी आफै पनि लागानी गर्न सक्छैन।

उनले केराको कपडाबाट टोपी, झोला, चप्पल, जुता, गुरुङलागायत सामग्री उत्पादन गर्न सकिने बताइन्। स्थानीय महिलालाई सिलाइकटाइलागायत तालिममा लाखी खच्च स्थानीय सरकारले वर्सेन गर्दै आए, पनि आफ्नो क्षेत्रमा खेर गइहेको कच्चा पदार्थको उपयोग दै आत्मनिर्भर बनाउने काममा लागानी आवश्यक रहेको चौधरी बताउँछन्।

'टीकापुर केराको नामबाट परिचित छ। त्यहीं केराबाट हरेक नामारिक आत्मनिर्भर बन्न सक्ने आधार छन्,' उनी भन्नेछन्, 'लगानी आवश्यक छ। स्थानीय सरकारले अन्य महिलालाई पनि यस्तै तालिम दिनसम्बन्धी भएको रेसाको वजारमा भने रोजगारी आफै सृजना गर्न सकिछ।'

टीकापुर केराको नामबाट परिचित छ। त्यहीं केराबाट हरेक नामारिक आत्मनिर्भर बन्न सक्ने आधार छन्,' उनी भन्नेछन्, 'लगानी आवश्यक छ। स्थानीय सरकारले अन्य महिलालाई पनि यस्तै तालिम दिनसम्बन्धी भएको रेसाको वजारमा भने रोजगारी आफै सृजना गर्न सकिछ।'

महिलाहरूले सरकारात सहयोगको अपेक्षा गरेको छैन। उत्पादन भएको कपडाबाट अन्य सामग्री उत्पादनका लागि आवश्यक रीपेक्षा सुनिश्चित भएको छैन।

महिलाहरूले उत्पादन गरेको कपडा काठमाडौंको अल्पो बजारले कपडा खरिद गर्दै

गण्डकीमा क्षतिग्रस्त भौतिक संरचनाको प्रारम्भिक मूल्यांकन गरिए

कास्की (प्रस)- गण्डकी प्रदेशमा जेन-जीको प्रदर्शनका क्रममा थाति भएका सरकारी, व्यावसायिक तथा निजी भौतिक संरचनाको शिविरादेखि प्रारम्भिक अध्ययन तथा मूल्यांकन सुन भएको छ।

नेपाल इञ्जिनियर्स एसोसिएसन गण्डकी प्रदेशले प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा यसी भद्रौ २२ र २४ गते प्रदर्शनका क्रममा आगजनी गरी थाति पुरोका सरचनाको प्रारम्भिक अवस्थाको अध्ययन तथा मूल्यांकन 'यापिड भिन्नुअल डचामेज एसेसमेंट' (आरभिडेण) अभियान सुन गरेको हो। यस अभियानन्तर्गत गण्डकी प्रदेश मातहतका विभिन्न मन्त्रालय, सरकारी कार्यालय तथा सार्वजनिक भवनको स्थलगत निरीक्षण गरी थातिको अवस्थावारे तथ्यांक सकलन गरिने

एसोसिएसनका समाप्ति सन्तोष जिसीले छवताए। उनका अनुसार इञ्जिनियरहरूको छवताए छुड्याउँछैन सम्भव गठन गरेर थातिको अवस्थावारे तथ्यांक सकलन थालिएको गरिएको छ।

प्रत्येक टोलीमा एक टोली नेता र पाँच जनासम्म सदस्य रहेको छन्। प्रत्येक टोलीको कार्यक्षेत्र, निरीक्षण क्षेत्र र जिम्मेवारीसमेत तोकिएको एसोसिएसनले जानकारी दिएको छ। यस अभियानबाट ज्ञानको वास्तविक अधिकारीको विवरण प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ।

समाप्ति जिसीले भने, 'प्रभावित सरचनाको वर्तमान अवस्थामा सुरक्षित छ वा छैन भन्ने निर्धारणका लागि तत्काल अपेक्षित परीक्षण आवश्यक छ।' हामीले सुन गरेको यस अभियानले गण्डकी प्रदेशका

बिपी राजमार्ग पुनः मर्मत गरिए

कान्धेपलाञ्चोक (प्रस)- एक वर्षांधिको

बाढीपहिरोले क्षतिग्रस्त भएपछि

अस्थानीय पर्याप्तमा निर्माण गरिएको बिपी

राजमार्ग चाडवाडमा अवरुद्ध हुन नदिन पुनः

मर्मत गरिने भएको छ।

राजमार्गको क्षतिग्रस्त सडक पुनः समर्त

गर्नेगरी काम अगाडि बढाइने डिभिजन सडक

कार्यालय भक्तपुरले जानकारी दिएको छ।

कार्यालयले बाढीपहिरोपश्चात् पहिलाको भन्ना

केही फिट उचाइमा अस्थानीय फिलिड गरी

यातायात सञ्चालन गरेको थियो। यसपटको

वर्षामा थप क्षाति हुन नदिन सतर्कता

आनादै और साधारण तार्याले अवस्थामा

राखेका खाल्डाखुल्डी पुरे यात्रा सहज बनाइने

कार्यालयले जानकारी दिएको छ।

यसपालिको क्षति

रोकन कान्धेपलाञ्चोकपर्को चौकीडाँडाँ,

कट्टजबैरी, मंगललाटा र मान्सीमा यावानिन

जालीसहित पर्खाल लगाइएको र सडक

अवरुद्ध भइहाले पन्ड्याउन विभिन्न उपकरण

तायारी अवस्थामा राखिएका छन्। कार्यालय

प्रमुख सिनियर डिभिजनल इञ्जिनियर

सुमन योगेशले वर्षायाममा बाढीपहिरोका

कारण हुनुसकेन सम्भाल राखिएको थाल्डा ध्यान

दिवै तत्काल हटाउन सडक पुनर्निर्माणका

लागि आवश्यक उपकरण तायारी अवस्थामा

राखिएका बताए।

उक्त सडकपुर्ख थितिग्रस्त भएपछि गत

सालको दैवतमा त्यस मार्ग भएर पर्वर्क घर

जान चालानेले बैत्रियका मार्ग प्रयोग गरेका

थिए। यो मनसुनमा राजमार्ग अवरुद्ध हुन दिएन, अब दसैलागायत चाडपर्वा अवरुद्ध

हुन नदिन पुनः मर्मत थाई छौं, वैतरिक्यको छ।

वर्षामा योगेशले बैत्रिय नदिन भएको छ।

उक्त सडकपुर्ख नदिन गर्ने भातिग्रस्त भएको छ।

समवार, ०६ असोज २०८२ (Monday, 22 September 2025)

ललितपुरको कुञ्जमा आनाको एकल कला प्रदर्शनी

काठमाडौं- एउटा सुन्दर गम्भा छ । छेमा सानो ताल, वरपरि प्रकृति, तालमा कमलगायतका फूल फकिरहेका छन् । कलाकार आना ढकालाले प्रकृतिलाई उत्तरेर बयान्मासमा सजाएका यो दृश्य ललितपुरको सानेपास्थित कुञ्जका प्रदर्शनीको एउटा आकर्षण हो ।

चितवनको भरतपुरस्थित घर नजिकै आमाले हरेक हप्ता त्यही गुम्बामा लैजान्थन् । उनको मानसिन्दुलमा त्यो गुम्बा राहिरह्यो । यो वात्यकालको छाप काठमाडौं आउदा पनि मेटिएन । गुम्बाको याद सधै आइहाने हुदा तेल रडले बयान्मासमा उत्तरेर राखिन् । एक वर्षअघि बनाएको चित्र अहिले उनको सानेपामा जारी पहिलो एकल कला प्रदर्शनीमा समावेश छ ।

प्रदर्शनीको अर्को आकर्षण हो- वौदमा रहको गुम्बा । कुनै एक विदेशीले वौदमा सहर बस्तुअधि नै खिचेको पराना तस्विरलाई उनले सँगालेको धियन् । यसमध्येको केही तस्विरलाई उनले ब्यान्मासमा तेल रडमाफ उतारेको छन् । जहाँ वौद वरपरि परम्परागत घरहरू मात्रै छन् । वौदकी सुन्दर प्रकृति अनि फॉटोहरू । अहिले त्यो दृश्य तस्विर र यस्तै ब्यान्मासमात्रै समित छ । उनले त्यही पुरानो यादलाई ब्यान्मासमार्कत जीवन्त दिन खोजेकी छन् ।

त्यही वौदको पुरानो सम्फननलाई उनले ब्यान्मासमा भरे प्रदर्शन गरेकी छन् । फरक-फरक कोणबाट सिद्धिएका वौदका तस्विरलाई उनले ब्यान्मासमा उतारेकी छन् । जुनेला सुन्दर फॉटोहरू घरहरूको बीचमा रहेको वौद गुम्बालाई उनले विषय बनाएर फरक-फरक कोणबाट क्यान्मास सजाएकी छन् ।

'म मान्द्येसै टाइरिए प्रकृतिसंग नजिक भाई, जीवनमा प्रकृतिले धैर्य असर पारेको छ, त्यसैले विषय बनाएको चित्रमा गर्मीको समयको सूर्यमुखी फूललाई पनि उनले देखाएकी छन् । आना

थर्छ्यन् । बनजगल, खोला पुलपुलेसा, भिरपाखा, परेवा, तालतलेया, आकाश, बादल, चराचुर्णी, जीवजन्तु र डाँडाङ्काँडा उनको सुजनाका सचिवका विषय बनाएर आना अहिले यहाँ 'इन द सेल्वर अफ नेचर' शैलीले रड भर्छ्यन् ।

प्रकृतिका माझीतीर्थी पुगेका बाट नारासहित गार्मी दृश्यचित्र बोकेर गएकी आनाको उक्त ब्यान्मासमा सयौं युद्धले हस्ताक्षर गरेर उनको अभियानमा समर्थन जनाए । त्यही ब्यान्मासलाई पनि उनले यहाँको प्रदर्शनीमा राखेकी छन् ।

अर्को आकूलाई निखार्दै गरको बताउने आना अग्रज कलाकारको सुजना हेरेर पनि वेरे सिकिहेको सुनाउछन् ।

आद्या समय कला सजूनाका राखेको बाट उनको अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ । प्रकृतिसंगको गहिरो सम्बन्ध यो प्रदर्शनीमा देख्न सकिन्छ । उनको मुख्य रुची तेल रडलाई खेलाउनु हो ।

प्रकृतिपछि वौद खेल्ने नेपालीहरूबाट निखार्दै गरेको बाट उनको अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ । यो अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

अर्को आठ दिव यहाँ उनको कला वर्षाहरू असै रुची चलेको छ ।

रोजगार वर्ता

अख्तर हुसेन

अध्यक्ष, ओम्बरसिज इंडिप्लॉइटिंग प्रालि

हालैको जेन-जी आन्दोलनको प्रभाव वैदेशिक रोजगार व्यवसायमा पनि परेको हो ?

परिवर्तन भन्ने भझरहन्छ । त्यो सामान्य हो । यसलाई जसले स्वीकारैन त्यो झितास भझरहाल्छ । वैदेशिक रोजगार हाम्रो देशको परिषेकमा अनन्तकालसम्म चलिरहन्छ, यसमा कुनै समस्या छैन । धनिकरूपमा केही महिना समस्या होला । यो सामान्य हो । पहिला पनि भएकै हो । अगाडि पनि भझरहने हो ।

राज्यले आन्तरिक रोजगारी सिर्जना गर्ने नीतिहरू लिईरहेको छ, अनि यो व्यवसायाचाहिं कसरी अनन्तकालसम्म चल्छ ?

हाम्रो देशमा रोजगार सिर्जना गर्ने राजनीतिक नेतृत्व हामीले पाएन्नो । रोजगारी सिर्जना गर्ने खालको नीति नियम सरकारले आजसम्म अंगाल सकेको छैन । भोलिको दिनमा पनि गर्ने कि नालालो । जेन-जी पुस्ताल गर्नाकि ? ९० प्रतिशत युवालाई रोजगारी दिए पनि माइदेसन (आप्रवासन) लाई रोक सकिएन । यसलाई संसारको उन्नतभन्दा उन्नत देशसे नयाँ रोक सकेको छैन ।

आन्दोलनपश्चात् व्यवसायीलाई पनि धम्की आयो ?

वैदेशिक रोजगार व्यवसाय यस्तो क्षेत्र हो जहाँ चारैतरावाट धम्की आउँदै । किंकिं हामी भएकै ७० देखि ७५ प्रतिशत घर्घुरीसम्म जोडिएका छौं । जनतासंस्कृत प्रयोग जोडिएको हामीलाई धम्की नआउने होइन । आन्दोलन हुँदा होस, राजनीतिक परिवर्तन हुँदा होस या सिंहदरबारमा नेतृत्व फेरिदा होस । त्यसका लागि हामी जहिले पनि मानसिकरूपमा तयार भएर बसेको हुँदै । सारा देश तै असुरक्षित भएको अवस्थामा हामी पूँछ सेक (सुरक्षित) छौं भन्न मिलेन । तर हामी आन्तरिकरूपमा सबै व्यवसायीसंग सम्झन्यामा छौं ।

मुलुकमा सिर्जित पछिल्लो अवस्थापछि युएईले नेपालीलाई

भिसा दिन बन्द गरेको छ । अन्य देश पनि रोकने तयारीमा

छ भन्ने सुनिन्छ, यसले कस्तो असर पुन्याउला ?

यो स्वाभाविक हो । आफै समाधान भएर जान्छ । आतिनुपर्न अवस्था छैन । धेरै लामो नजाला । हरेक देशको आ-आफ्नो नियम हुँदै । उमीहरूले धोर्णपत्ररूपमा नभई अस्थायी रूपमा बन्द गरेका हुँदै । धेरै दिन नजाला किनको कामदार त उसलाई पनि चाहिएन तर हामीलाई दिएन । विडिमा दुर्द-चार महिना रहला । अहिले जानेन्न तर दुर्द-चार महिनापछि जान्छ ।

युएई भिजिटे सामान जाने सबैभन्दा तरिक्य हो । त्रिभुवन विमानस्थलीमा नियम दिएको छ, त्यहाँ विमान गतिविधि गर्न 'हाँ' पनि बनाए । साउदीमै हेरो भिसा स्टचामिड गर्ने बेलामा नेपालमै पुलिस रिपोर्ट अनिवार्य चाहिएन्छ । त्यहाँ अवाञ्छित तब्बहरू जाने सम्भावना नै छैन । युईमा त्यस्तो केही पनि जाने छैन, जो पनि जान सक्छ । त्यो कारणले पनि युएईले आन्तरिक शान्ति सुरक्षाका लागि यस्तो गरेको होला । यो गर्ने उसको अधिकार हो । अन्य मुलुकले त्यस्तो केही गरेका छैनन् । उसलाई धमिक चाहिएको छ, हामीलाई रोजगारी ।

व्यवसायीमै भनेर चिनिएका श्रमसन्त्रीको ठाउँमा नयाँ मन्त्री आउँदै छैन, सेवा शुल्कलागायतका मागहरू कार्यान्वयन होला त ?

विगत ९० वर्षात्या यो क्षेत्रमा राजनीतिक कूर्सि अलि बढ्दो । पुलिस बन्नका लागि यो क्षेत्रलाई टार्गेट गरेर तकातीन मन्त्रीले । तर पुलिस कर्ति भइयो त थाहा भयो होला । सेवा शुल्क त लाग्छ, तै, नियममा जाति पनि घटाइदिनु व्यवहारमा त्यो लागू हुँदै । बसमा चढेर घर जान पनि पैसा लाग्छ । अहिले दैसैको

बेलामा प्लेनको टिकट शुल्क दोब्बर भयो, खोइ नियन्त्रण गरेको ? त्यसैले खुला बजारले तय गर्दै सबै कुरा ।

अन्तर्राष्ट्रिय मूल्य मान्यताले त श्रमिकलाई काम लगाएबापत पैसा लिन हुँदै भन्न छुन ?

श्रमिकलाई काम गर्न जान पैसा तिर्न पैदैन भन्ने कुरा जायज हो । यो आइएलओको अन्तर्राष्ट्रिय मूल्यमान्यता हो । सारा संसारले मानेको छ । तर आइएलओको रोजगार दिने होइन । रोजगार हाम्रै समाजले, हाम्बै सरकारले दिने हो । हाम्रो आवश्यकता भनेको प्रत्येक वर्ष पाँच लाख युवालाई व्यवसायपन गर्ने हो । यसका लागि चर्च लाग्छ त । एउटा प्राइमेट सेक्टरको व्यवसायीले खाडीमा गएर मार्केट गर्दै खर्च लाईदैन ? हामीले दिने सेवा र शुल्क दुवैका लागि बजारमा प्रतिस्पर्धा गर्नुपर्ने हुँदै । टिकटको मूल्य कहिले कता कहिले कता पर्छ ।

श्रमिकले श्रम गर्न तिर्नुपर्दैन भन्ने अन्तर्राष्ट्रिय मूल्य मान्यता हुँदैहुँदै पनि युरोपियन मुलुकमा कामदार गएकै छन्, उमीहरू पनि उतावाट यहाँ आएकै छन् । टिकटको शुल्क आफै तिरेर आएका छन् । नेपाल सरकारले इपिटेसमाप्ति कोरिया कामदार पठाएकै छ, पैसा लिएकै छ । इजरायल पठाएकै छ त्यहाँ पनि कहिले न केही खर्च लागेकै छ । 'डिस्ट्रिन अफ नेसेसिटी' हो यो ।

करिपय व्यवसायीले 'फ्रि-भिसा, फ्रि टिकट'मा काम पनि गरिरहेका छन् त ?

त्यस्ता, कम्पनीहरू थोरै छन् विश्वमा । उमीहरू चारदेखि छ त्रिप्रतिशत छन् । यो हुनु राम्रो हो । सबै रोजगारदाता संस्थाहरू यस्ता हुँदैनन् । कि 'इम्प्लोयर पे मोडल'मा सरकार आफैले पठाओस् । निजी क्षेत्रलाई दियो भने नाका चाहियो ।

युरोपको मागपत्र प्रमाणीकरण हुने तयारीमा थियो तर त्यो काम अहिले रोकिएको छ । कोरियाको ई-७ भिसा प्रतिक्रिया रोकिएको छ । यस विषयमा यहाँको धारणा के छ ?

हाम्रा मागहरू भनेका सीमित मागहरू हुँदै । अहिले देशलाई पुर्नजीवित गर्नुपर्ने अवस्था आयो, यी सबै मागहरू गोण भइदै । फेरि लबिडू गरीला । अहिले देश घाइले अवस्थामा छ । यतैतर ध्यान दिओ ।

तपाईंले साउदीको काम बढी गर्नुभएको छ, त्यहाँ श्रमिकलाई भन्ने उपर्युक्त नियम नियमित नियमित नी संरचनाहरू थोरै लगानीको मर्मत सम्भाले भेरै समय सम्म टिकाउ र प्रयोग योग्य रहनेछ । तपाईं हाम्रो सानो सहयोग, प्रयास र सूचनाले महत्वपूर्ण भूमिका खेलेछ ।

त्यसैले :

- सडक अतिक्रमण गरी सडकको केन्द्र विन्दुबाट Right of Way को क्षेत्राधिकारभित्र कुनै पनि स्थायी तथा अस्थायी संरचनाको निर्माण नगरै ।
- सम्बन्धित निकायको अनुमतिविना कुनै पनि शाखा सडक निर्माण नगरै ।
- भवन लगायतका पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धमा स्थानीय तहले जारी गरेको मापदण्ड पूर्णस्पैमा पालना गरै । सडकमा जथाभावी सवारी साधन पार्किङ नगरै ।
- निर्माण तथा व्यापारिक सामग्रीहरू सडक तथा फुटपाथमा नराखै ।
- विभिन्न निर्माण कार्यहस्तको समयमा नालीलाई नपुरिने गरी निर्माणकार्य गरै र पुरिएको खण्डमा पानीको प्रवाहलाई सडकमा नाउने गरी व्यवस्थापन गरै यो साथै कार्य सकिएपछि नाली सफा गरै ।
- सडकमा सवारी साधन धुने र पखाल्ने नगरै ।
- बाढीपहिरो तथा अन्य कारणबाट सडक संरचनाहरू अबरूद्ध एवम् क्षति भएमा सम्बन्धित निकायमा तुरन्त खबर गरै । सडकमा घरपालुवा चौपायाहरू बेवारिसे अवस्थामा नछोडौ ।
- सडकको दायाँ-बायाँ रुख विरुद्ध रोपै ।
- दुङ्गा, बालुवा गिड्डी, रड इत्यादि निर्माण सामग्रीहरू सडकपेटीमा नथुपारै ।
- घर बनाउँदा नेपाल सरकारको मापदण्डनुसार सडक छोडेर बनाउँ ।
- निर्माण सामग्री बोक्ने ट्याक्टर, टिपर, ट्रकहरूले माटो बालुवा,
- गिड्डी दुवानी गर्दा सडकमा भार्दै दुवानी नगरै ।
- सडकको दायाँ-बायाँमा क्षति हुने कुनै पनि काम नगरै ।
- सडकमा फोहोर मैला दुर्गम्भित हुने कुनै पनि वस्तु नफालै ।
- सडक, बाटो तपाईं हाम्रो साफा सम्पति हो त्यसैले संरक्षण गरै । सुरक्षित तथा भुकम्प प्रतिरोधी आवाश निर्माण गरै । सडकको सुरक्षा नै सुरक्षित यात्रा सुनिश्चित गर्नु हो । दिगो र बलियो भौतिक संरचनामा जोड दिँ ।
- प्राविधिको निगरानीमा भौतिक संरचना निर्माण गरै ।
- दिगो सडक, पुलपुलेसा, भवन निर्माण हाम्रो सरोकार जोखिमरहित पूर्वाधार सेवा प्राप्ति नागरिक अधिकार । आफ्नो गाउँटोलमा सञ्चालन हुने विकास निर्माणमा सहभागी बनौ ।
- विकासको हरेक काम कारबाही जानकारी राख्नै ।
- विकास निर्माण कार्यक्रममा जनसहभागिता जुटाउ ।

अर्थतन्त्रको पुनरोत्थानका लागि सहकार्य गर्न महासंघको आग्रह

काठमाडौं (प्रस)- अर्थतन्त्रको पुनर्निर्माण र पुनरोत्थानका लागि निजी क्षेत्रे सरकारसंग आवश्यक सुरक्षा समन्वय र सहकार्यका लागि आग्रह गरेको छ । आइतवार प्रधानमन्त्री सुरीला कार्फीसंग भएको छलफलका क्रममा नेपाल उत्तरांचलमा यस्त